

СУФІКСАЛЬНА ТЕРМІНОДЕРИВАЦІЯ У ПІДМОВІ ВЕТЕРИНАРІЇ SUFFIX DERIVATION OF TERMS IN THE VETERINARY SUBLANGUAGE

O. O. SYROTINA, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Romance and Germanic Languages and Translation,

O. O. СИРОТИНА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германських мов і перекладу,

Email: o.mishak@nubip.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-4802-4891>

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Анотація. У статті схарактеризовано особливості та когнітивний потенціал суфіксальної термінодеривації у підмові ветеринарної медицини. Лінгвістичне дослідження та опис утворення термінологічної системи ветеринарної медицини є актуальним, оскільки суфіксація як дериваційно-когнітивний та еволюційний механізм мови ветеринарії не вивчена достатньою мірою лінгвістичною наукою. Матеріалом дослідження послужила вибірка лексикографічних даних, зафіксованих в англійських спеціалізованих словниках. Основними методами, які використовуються в нашому дослідженні, є метод семантичного аналізу термінів, лексикографічний аналіз, методи класифікації та систематизації, метод дериваційного аналізу термінологічних одиниць. Подано різні наукові підходи до визначення поняття деривації, яка нині як самостійний мовний глобальний процес та феномен активно вивчається у зв'язку з розвитком когнітивного термінознавства та визнанням креативної функції мови у процесах створення нових термінологічних знаків. У дериваційній системі мови ветеринарії найпопулярнішою є суфіксація. Характерними ознаками суфіксів англійської терміносистеми ветеринарної медицини є, по-перше, стабільність категоріальної приналежності, по-друге – наявність значення. Наведені нами приклади однозначно свідчать, що суфікси виконують функцію класифікації визначення понятійної приналежності того чи іншого ветеринарного терміна. Процеси суфіксальної термінологічної деривації субстантивів у ветеринарній термінології є важливими когнітивними процесами розвитку наукової картини світу і мови в цілому. Аналіз специфіки та ролі суфіксації у терміноутворенні показує низку важливих аспектів. По-перше, виявляється тенденція до закріплення певних суфіксів за окремими категоріями понять, у зв'язку з чим можна виділити групи суфіксів, що виражають категорії особи, процесуальності, предметності, властивості. По-друге, спостерігається синонімія та омонімія суфіксальних формантів. Процеси суфіксальної термінодеривації мають характерну властивість, яка дозволяє відобразити в когнітивній структурі терміна його категоріальну приналежність, тобто належність терміна до певного понятійного класу.

Ключові слова: ветеринарна термінологія, деривація, суфіксальна термінодеривація, категорії, когнітивні процеси, класифікація.

Актуальність (Introduction).

Англійська фахова мова ветеринарної медицини усе частіше стає об'єктом наукових досліджень. Вона формувалася протягом багатьох епох, вдосконалюючись у всіх аспектах. Дослідники сходяться на думці про те, що ветеринарна термінологія нині перебуває у стані інтенсивного розвитку, що пов'язано зі швидким прогресом ветеринарної медицини, виходом її на міжнародний рівень [14].

У низці робіт Рожкова [9, 10, 11], Сиротіної [17, 18] відзначаються глобальність і різноманітність лексичного складу ветеринарної медицини, яка має у

своєму розпорядженні одну з найширших і складніших у понятійному, змістовному планах терміносистем» [17, с. 14]. Таке різноманіття та швидке поповнення словникового складу привертають увагу дослідників до систематизації ветеринарної термінології, структурного та когнітивного вивчення термінів цієї галузі.

Аналіз досліджень і публікацій (Analysis of recent researches and publications). В наукових розвідках І. Вакулик [2], С. Амеліної, І. Гопак [1], Т. Немової та М. Личук [7, 14] розглянуто особливості формування клінічної ветеринарної термінології, структурну

організацію її термінів. Семантичним явищам в англійській термінології ветеринарії присвячено дослідження Ю. Рожкова, О. Сиротіної, В. Лашкула [16]. Словотвірний, лексико-семантичний та синтаксичний аспекти клінічної ветеринарної термінології були предметом наукової розвідки І. Карбовник [13], морфологічні особливості ветеринарної термінології вивчали Т. Череповська, О. Бінкевич [12].

На сучасному етапі мовознавцями досить детально вивчені процеси розвитку та становлення ветеринарної термінології, лексико-семантичні особливості ветеринарних термінів, функціональні особливості ветеринарного наукового тексту, запропоновано типологію терміно-систем у ветеринарній медицині та визначені методичні підходи до її аналізу [7].

На цей час, мабуть, можна говорити про кількісне переважання статей про ветеринарну термінологію, виконаних у руслі формально-структурного підходу. При цьому дослідники-термінологи акцентують увагу на актуальності когнітивного підходу. За останні кілька років опубліковано низку робіт, присвячених концептуальним домінантам та категоріям каузальності, простору, часу та процесу, – здебільшого на матеріалі англомовної ветеринарної термінології. Так, Ю. Рожков [10] використовує фреймовий аналіз термінологічного апарату ветеринарної медицини, що дозволяє надати ієрархічний характер ключових понять даної сфери. Крім того, в наукових розвідках дослідник приділяє увагу мовній репрезентації когнітивних категорій ознаки та каузальності в англійській термінології клінічної ветеринарії [12, 15].

О. Сиротіна [17, 18] у своїх роботах розглядає когнітивні категорії простору, часу та процесу на матеріалі англомовних клінічних ветеринарних термінів, зазначаючи, що в анатомії «простір є єдиною основою класифікації понять», тоді як у клінічній термінології «домінуючими є терміни, що використовуються для реалізації категорії часу» [17].

Однак основну увагу у більшості досліджень було сфокусовано на виявленні семантичного, понятійного формування ветеринарної термінології, на

описі її загальних структурно-смыслових параметрів, а явище деривації термінів ветеринарної медицини досліджено недостатньо. Крім того, до цього часу в лінгвістиці системно не проаналізовано і не представлено суфіксацію як фундаментальний когнітивний процес формування та розвитку мови ветеринарії.

Актуальність роботи, таким чином, визначається потребою у лінгвістичному опису суфіксації як дериваційно-когнітивного та еволюційного механізму мови ветеринарії через її стрімкий розвиток.

Таким чином, **метою (Purpose)** нашої роботи є вивчення та опис особливостей і когнітивного потенціалу суфіксальної деривації у підмові ветеринарної медицини.

Матеріали і методи дослідження (Materials and methods of research). Матеріалом дослідження послужила вибірка лексикографічних даних, зафіксованих в англійських спеціалізованих словниках Black's Veterinary Dictionary (2015); Concise veterinary dictionary (1988); Veterinary dictionary (2012); Dictionary of Veterinary Nursing E-Book (2007); Saunders comprehensive veterinary dictionary e-book, Veterinary Dictionary (2018).

Основними методами, які використовуються в нашому дослідженні, є метод семантичного аналізу термінів, лексикографічний аналіз, методи класифікації та систематизації, метод дериваційного аналізу термінологічних одиниць.

Результати (Results). Одним з основних понять динаміки мови є поняття деривації, яка нині як самостійний мовний глобальний процес та феномен активно вивчається у зв'язку з розвитком когнітивного термінознавства та визнанням креативної функції мови у процесах створення нових термінологічних знаків. У теорію мови поняття деривації вперше було запроваджено Єжи Куриловичем у 30-х роках XX століття.

У лінгвістичній науці під деривацією (лат. *derivatio* – від зосередження, утворення, від *de rivo* – відводжу, утворюю) розуміють встановлення похідності (у широкому сенсі) одного з іншого; створення одних мовних одиниць

(дериватів) на основі інших (твірних); процес утворення або зміни мовних одиниць щодо вихідних одиниць. [4, с. 64].

Первісно термін «деривація» застосовували лише у словотворенні для означення афіксального чи безафіксного способів творення слів [3]. Проте дослідниця Л. Невідомська услід за польським лінгвістом Є. Куриловичем подає таке розуміння деривації: «Сукупність відмінних, проте взаємопов'язаних і нерідко взаємозумовлених психолінгвальних процесів, спрямованих на перетворення мовної семантики та плану її формально-структурного вираження з метою породження у мовленнєвій діяльності на базі одних (вихідних) лінгвовеличин інших (похідних) номінативних і предикативно-комунікативних лінгвоодиниць» [5, с. 26]. Як бачимо, мовознавець під терміном «деривація» розуміє динамічний (породжувальний) аспект мовної системи загалом і виділяє такі види деривації в системі мови: синтаксичну, формо-деривацію, словотвірну, транспозиційну, семантичну та семантико-аналітичну.

Дериваційний процес призводить до зміни структурної форми та семантики одиниць, які приймаються за вихідні. У знаку може змінитися план змісту, тобто він починає використовуватися в новому значенні, функції, або згадана зміна може бути спрямована на перетворення старого знаку або його комбінацію з іншими мовними знаками, що веде до створення нового знаку.

Як свідчить значна кількість прикладів у словниках (сфера фіксації), у науковому, науково-професійному, вузькоспеціальному текстах (сфера функціонування) в термінах саме суфікс є головним засобом смислового кодування когнітивної інформації. У теорії термінознавства встановлено, що залежно від термінологічної галузі відбувається когнітивно-понятійна диференціація суфіксальних формантів, оскільки кожен суфікс виконує функцію репрезентації конкретного поняття, оскільки у різних термінологіях переважають різні системи понять – властивість, об'єкт, процес, якість, форма, розмір, особа, дія, предмет і т. п. На думку термінознавців, вся різноманітність категорій може бути

зведена до трьох найбільш широких класів: об'єктів, процесів і станів, властивостей. У зв'язку з цим суфіксація є багатофакторним явищем, а суфіксальні форманти використовуються у різних терміносистемах для вираження відповідних категорій та понять, які виступають когнітивними знаками-операторами термінологічної деривації.

При вивченні суфіксальної термінодеривації іменників підмови ветеринарії поняття дериваційного засобу (форманта) є одним із центральних: суфікс як когнітивний формант виступає обов'язковим формально-когнітивним компонентом структури деривата, який впливає на понятійно-логічну заданість та специфіку дериваційного значення. Термінологічні дериваційні форманти можуть репрезентувати своє понятійне значення не тільки у поєднанні з іншими повнозначними компонентами, а й самотійно. Значення деривата утворюється у тому випадку, якщо застосування афікса (форманта) використовується для перетворення джерела мотивації та одержуваної з нього основи у потрібному (заданому) семантичному напрямку.

У дериваційній системі підмови ветеринарії суфікси виконують когнітивну функцію, функції класифікації, систематизації, а також функцію кодування інформації на рівні деривату, внаслідок чого можливе інтерпретувати поняття терміну за формантною частиною.

Аналіз специфіки та ролі суфіксації у терміноутворенні показує ряд важливих аспектів: наприклад, виявляється тенденція до закріплення певних суфіксів за окремими категоріями понять, у зв'язку з чим можна виділити групи суфіксів, що виражають категорії особи, процесуальності, предметності, властивості; спостерігається синонімія та омонімія суфіксальних формантів. Таким чином, суфіксальне терміноутворення має таку характерну властивість, що дозволяє відобразити в когнітивній структурі терміна його категоріальну приналежність, тому що існують суфікси, які виражають належність терміна до понятійного класу предметів, процесів, властивостей, якостей, особи тощо.

Сучасна англомовна терміносфера

© О. О. Сиротіна

ветеринарії є складним інтегративним спеціалізованим вербальним утворенням, основу якого складають термінологічні знаки різної дериваційної структури.

Понятійно-тематична система підмови ветеринарії характеризується серйозним когнітивним потенціалом і диференціюється за такими когнітивно актуальними понятійно-тематичними групами:

1) анатомічний об'єкт (назви органів і тканин): kidney – нирка, large intestine – товста кишка, larynx – гортань, fatty tissue – жирова тканина, Bone – кістка, brain – мозок;

2) патологічний об'єкт: abscess – абсцес, hernia – грижа, aneurysm – аневризма, cyst – кіста, wound – рана; ulcer – виразка; scar – рубець; papilloma – папілома, papule – папула, petechia – петехія, roseola – розеола, eczema – екзема, hunch – горб, crop – зоб, spur – шпора, fistula – свищ;

3) хвороби та патологічні стани тварини: bronchitis – бронхіт, anthrax – сибірська виразка, laryngitis – ларингіт, cardiopathy – кардіоміопатія, Dermatophilosis – дерматофілоз, contusion – серцевий напад, hydrophobia – водянка, ileus – заворот кишків, vulvitis – вульвіт, Meningitis – менінгіт, fainting – непритомність, Dislocation – вивих, Constipation – закреп, sepsis – сепсис;

4) морфологічні утворення, речовини та процеси, характерні для організму тварини: axon – нейрит, thyroxine – тироксин, cerebrospinal fluid – спинномозкова рідина, catabolism – катаболізм, anabolism – анаболізм, infection – інфекція, inflammation – запалення, exacerbation – загострення;

5) етіологія: listeriosis – лістеріоз, necrosis – некроз, sunstroke – сонячний удар, radiation – радіація, starvation – голодування, trauma – травма, various poisons – різні отрути, Infectious – інфекція, avitaminosis – авітаміноз;

6) інтенсивність перебігу патологічного процесу, клінічна експресивність (симптоми, синдроми): shortness of breath – задишка, difficult swallowing – утруднене ковтання, fever – підвищена температура, Myalgia – біль у м'язах, depression – депресія, fibrillation – миготлива аритмія, poisoning – отруєння, stress – стрес;

7) методи діагностики, лікування та профілактики захворювань:

vaccination – вакцинація, screening – обстеження великої групи тварин, Sampling – відбір проб, Sanitation – лікування, оздоровлення; cystocentesis – цистоцентез, хірургічний прокол сечового міхура з метою відбору сечі; endoscopy – ендоскопія, процедура, візуального дослідження всередині тіла; chemotherapy – хіміотерапія, лікування за допомогою хімічних речовин або ліків; mastectomy – мастектомія, хірургічне видалення молочних залоз; colostomy – колоностома, хірургічне утворення отвору між прямою кишкою і тілом; laparotomy – лапаротомія, розріз черевної порожнини; biopsy – біопсія, ultrasonography – ультразвукова ехографія, tap test – тенінг тест, sonogram – сонограма, Mantoux test – проба Манту, reduction – вправлення, wound treatment – обробка рани, hydrotherapy – гідротерапія, lumbar puncture – люмбальна пункція;

8) назви галузей медицини:

toxicology – токсикологія, cardiology – кардіологія, hematology – гематологія, oncology – онкологія, immunology – імунологія, virology – вірусологія, toxicology – токсикологія.

В англomовній терміносистемі ветеринарної медицини переважно використовуються суфікси грецького і латинського походження, характерними ознаками яких є, по-перше, стабільність категоріальної приналежності, по-друге – наявність значення. Наприклад, суфікс -itis позначає когнітивні ознаки запалення, прикладами можуть слугувати такі слова, як hepatitis – гепатит, запалення печінки; gastroenteritis – гастроентерит, запалення шлунку; sinusitis – синусит, запалення слизової оболонки навколоносових повітряних пазух; mastitis – мастит, інфекційно-запальний процес у молочній залозі, якій спричиняють певні патогени. Вперше суфікс -tis ввів у вжиток Франсуа Соваж, французький лікар, у середині XVIII століття під час створення терміна peritonitis. З того часу цей суфікс став одним із найпродуктивніших в англomовній медичній і ветеринарній терміносистемах, утворивши групу найменувань запальних захворювань, наприклад: adenitis, appendicitis, bronchiolitis, cellulitis, esophagitis, enteritis, fasciitis, folliculitis, gastritis,

gastroenteritis, gingivitis, meningoencephalitis, myositis.

Суфікс *-osis* має значення «дегенеративне захворювання, патологічний процес, хронічна хвороба, що має незапальний характер»: *actinomycosis* – актиномікоз; *pneumococcosis* – пневмококоз, *brucellosis* – бруцельоз, *miocardosis* – міокардоз, дистрофічне порушення міокарда серця. І такі приклади як, *arteriosclerosis*, *avitaminosis*, *coccidioidomycosis*, *ehrlichiosis*, *granulosis*, *hemochromatosis*, *leucosis*, *mycosis*, *psittacosis*, *spirochetosis*, *treponematosis*, *zoonosis*.

Суфікс *-oma* позначає когнітивні ознаки пухлини, він приєднується, як правило, до основи, що називає тканину, і утворює назви доброякісних і злоякісних пухлин, що виникають з цієї тканини, наприклад, *sarcoma* – саркома, злоякісна пухлина, *lymphangioma* – лімфангіома, доброякісна пухлина, що локалізується у лімфатичних судинах; *enchondroma* енхондрома – це доброякісна пухлина, що утворюється під кістковою тканиною у вигляді хряща. Також, наприклад, *glaucoma*, *granuloma inguinale*, *kaposi's sarcoma*, *multiple myeloma*, *trachoma*, *sarcomatosis*.

Суфікс *-emia* означає «кров» або наявність хвороби у крові. Наприклад, *anemia* – нестача крові (від грец. *an* – заперечую, лат. *emia* – кров, що своєю чергою походить від грец. *haima* – кров), або *hypervolemia* – гіперволемія (надмірний об'єм крові), (від грец. *hyper* – підвищений, *volume* – об'єм, *emia* – кров). У свідомості лікаря суфікс *-emia* створює концепт кров, тобто цей суфікс, поєднуючись з певним терміном, вказує, що хвороби стосуються крові.

Суфікс *-cele* – від лат. – припухлість, грижа. Прикладом застосування цього суфікса є термін *enterocele* – ентероцеле, хвороба, що характеризується утворенням грижі (*cele*), яка виникає шляхом випадіння кишківника (*enteron*) у піхвову порожнину хворої тварини. Подібним чином концепт «грижа» реалізуються і в інших термінах на позначення хвороб тварин: *urocele* – уроцеле, хвороба яка характеризується випинанням інтрамуральної стінки частини сечоводу тварини.

Суфікс *-malacia* вказує на патологічне розм'якшення, наприклад, *osteomalacia* –

остеомаляція, патологічне розм'якшення кісток.

Суфікс *-algia* зі значенням «біль, боліти, хворіти» (від грец. *algos* – біль). Прикладом застосування цього суфікса є термін *soxalgia* – коксалгія (від грец. *soxa* – кістка, *algia* – біль).

Суфікс *-megaly* означає «збільшення», наприклад, *cardiomegaly* – кардіомегалія, збільшення серця.

Суфікс *-iasis* вказує на захворювання незапального характеру з тривалим перебігом, наприклад, *psoriasis* – псоріаз. Також, наприклад, *acariasis*, *amebiasis*, *candidiasis*, *dracunculiasis*, *enterobiasis*, *filariasis*, *giardiasis*, *hypochondriasis*, *oxyuriasis*, *schistosomiasis*, *taeniasis*, *trypanosomiasis*.

Суфікс *-pathy* вказує на захворювання, наприклад, *enteropathy* – ентеропатія, захворювання тонкої кишки; *neuropathy* – нейропатія, загальна назва патологічних станів, які супроводжуються незапальними змінами з боку нервів.

Суфікси з подвійним г: *-rrhagia* або *-rrhage* – *hemorrhage* – геморагія, вихід крові через пошкоджену судину; *-rrhea* – *diarrhea* – діарея, кишкові розлади; *-rrhexis* – *myorrhexis* – міорексис, розрив м'яза.

Суфікси, що вказують на процедури: *-centesis* – *cystocentesis* – цистоцентез, хірургічна пункція сечового міхура з метою забору сечі; *-gram* – *electrocardiogram* – електрокардіограма, графічний запис електричної активності серця; *-graphy* – *electrocardiography* – електрокардіографія – процедура, яка проводиться для визначення електричної активності серця; *-lysis* – *urinalysis* – уринолізис, аналіз сечі, розпад компонентів сечі; *endoscopy* – ендоскопія – ендоскопія, процедура, візуальний огляд всередині тіла; *-therapy* – *chemotherapy* – хіміотерапія, лікування хімікатами або медикаментами.

Суфікси, що означають прилади для візуального огляду: *-graph* – *electrocardiograph* – електрокардіограф, прилад для графічної реєстрації електричної активності серця; *-scope* – *endoscope* – ендоскоп, інструмент для проведення візуального огляду всередині організму.

Суфікси, що вказують на хірургічні процедури: *-ectomy* – *mastectomy* – мастектомія, хірургічне видалення молочних залоз; *-pexy* – *gastropexy* – гастропексія,

хірургічна стабілізація шлунка до черевної стінки; -plasty – rhinoplasty – ринопластика, хірургічне відновлення носа; -stomy – colostomy – колоностома, хірургічне утворення отвору між прямою кишкою і тілом; -tomy – laparotomy – лапаротомія, розріз живота.

При вивченні суфіксальної

термінодеривації у підмові ветеринарії представляється можливим виділити найбільш продуктивні суфікси, що беруть участь в утворенні її термінів. Під продуктивними розуміються ті афікси, які є найбільш частотними в досліджуваній вибірці. Результати проведеного аналізу представлені нижче в таблиці.

Таблиця

Продуктивні суфікси термінологічної деривації англійської підмови ветеринарії

Суфікс	Значення	Приклади
-algia	pain	fibromyalgia, neuralgia
-cardia	of the heart	tachycardia, dextrocardia
-centesis	puncturing and draining	amniocentesis, pericardiocentesis
-cyte	cell	lymphocyte, splenocyte, erythrocyte
-ectomy	surgery to remove	appendectomy, tonsilectomy, lumpectomy
-emia	presence in the blood	anemia, hypoglycemia, lipemia
-esthesia	denoting sensation	anesthesia
-genic	causing	carcinogenic, pathogenic
-gram	recording	cardiogram, mammogram
-graph	a writing, a record	electrocardiograph
-itis	inflammation	arthritis, laryngitis, tendonitis
-ist	one who specializes in	nephrologist
-lysis	deterioration or destruction	dialysis, paralysis
-logy	process of study	necrology, pathology
-oma	tumor, mass	blastoma, mesothelioma, hematoma
-osis	condition, disease progress	diagnosis, prognosis, proptosis
-otomy	surgical incision	gastrostomy, lobotomy, tracheotomy
-oxia	oxygen level	anoxia, hypoxia
-pathy	disease	neuropathy, enteropathy
-phagia	swallowing	dysphagia, hyperphagia
-phasia	speech	aphasia, dysphasia
-philia/-philic	attraction to	hemophilia, hydrophilic
-phobia	fear	arachnophobia, agoraphobia
-plasty	surgical repair	angioplasty, rhinoplasty
-rhea	meaning a flow or discharge	amenorrhea, diarrhea
-scope	instrument to visually examine	endoscope
-scopy	exam with an instrument	colonoscopy, endoscopy
-sis	state of condition	prognosis
-tome, -tomy	instrument to cut, process of cutting	osteotome, laparotomy

Проаналізовані нами приклади однозначно свідчать, що суфікси виконують функцію класифікації визначення понятійної приналежності того чи іншого ветеринарного терміна. Так, іменниковий суфікс -er англійського походження репрезентує понятійну категорію ОБ'ЄКТ, наприклад, bladder – сечовий міхур, chamber – камера, gallbladder – жовчний міхур, liver – печінка, layer – шар, pacemaker – синусний вузол серця, shoulder – плече, sphincter – стискальний м'яз, ulcer – виразка.

Суфікси -ing, -tion, -ion, -ism – об'єктивують у ветеринарній терміносфері понятійну категорію ПРОЦЕС, ДІЯ: screening – обстеження великої групи тварин, breathing – дихання, covering – покривання, hardening – склерозування, probing – промацування, зондування, squeezing – стискання,

vaccination – вакцинація, depression – депресія, inflammation – запалення, exacerbation – загострення, catabolism – катаболізм, anabolism – анаболізм. Також, наприклад, Randomisation – рандомізація, розміщення суб'єктів/об'єктів по групах випадковим чином [6, с. 54]; Sampling (відбір проб) – процес відбору репрезентативного числа особин (проб) із загального їх числа в групі /популяції [6, с. 62]; Eradication – викорінювання, знищення захворювання на національному рівні або в глобальному масштабі (чума ВРХ, натуральна віспа людини) [6, с. 9]; transmission – «передача і розповсюдження збудника заразної хвороби від джерела сприйнятливому організму в епізоотичному процесі. Це невід'ємний атрибут будь-якої заразної хвороби, що визначає її заразливості» [6, с. 74].

Суфікс -у репрезентує понятійну категорію ВЛАСТИВІСТЬ, наприклад, deficiency – нестача, відсутність; excitability – збудливість; extensibility – розтяжність; heredity – спадковість; pregnancy – вагітність; sensitivity – чутливість.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що залежно від термінологічної галузі відбувається когнітивно-понятійна диференціація суфіксальних формантів, тому що кожен суфікс виконує функцію репрезентації конкретного поняття. Залежно від виду/типу категорії та/або поняття при деривації терміна ветеринарної медицини використовується функціонально спеціалізована суфіксальна морфема, яка кодує належність деривата до того чи іншого

понятійного рівня. Суфіксальному терміноутворенню належить така характерна властивість, яка дозволяє відобразити в структурі терміна його категоріальну приналежність, оскільки існують суфікси, що виражають приналежність терміна до понятійного класу процесів, предметів, величин, розмірів, властивостей, якостей та ін.

Як свідчить аналіз суфіксальних формантів мови ветеринарної медицини, у сфері ветеринарного дериваційного простору їх слід розглядати як мовні, так і когнітивні знаки, які допомагають реалізовувати термінологічні процеси кодування, розкодування, пізнання, інтерпретації та моделювання.

Список використаних джерел

1. Амеліна С. М., Гопак І. М. Структурно-семантична характеристика англійських термінів підмови ветеринарії у контексті україномовного перекладу. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки. 2016. Вип. 248. С. 156–161.
2. Вакулик, І. І. (2013). Сучасні ветеринарно-медичні терміни як презентанти анатомічної номенклатури. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. Філологічні студії. Кривий Ріг: (9), 66–73.
3. Ганич Д. І., І. С. Олійник. Словник лінгвістичних термінів. Київ: Вища школа, 1985. 359 с.
4. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. Х, 920 с.
5. Невідомська Л. М. Деривація та її основні види. Українознавчі студії. Науково-теоретичний журнал Інституту українознавства при Прикарпатському університеті ім. В. Стефаника. 1999. №1. С. 26–40.
6. Недосеков В. В., Литвин В. П., Поліщук, В. В., Мельник, В. В., Гомзиков О. М., Мартинюк, О. Г. Словник епізоотологічних термінів. Київ: БАТ "Рябина", 2014. 90 с.
7. Немова Т. В., Личук М. І. Особливості формування та перекладу термінології клінічної ветеринарної гематології. International journal of philology.

Міжнародний філологічний часопис. Випуск 11 (3), 2020. С. 73–81.

8. Рожков Ю. Г. Лінгвокогнітивний підхід до вивчення термінології ветеринарної медицини. Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія «Філологічна» 2017. № 66. С.75–76.

9. Рожков Ю. Г. Дисертація-«Вербалізація хвороб тварин засобами англійської мови: лінгвокогнітивний і структурно-семантичний аспекти». 2021. PhD Thesis. Київський університет імені Бориса Грінченка.

10. Рожков Ю. Г. Термінологія ветеринарної медицини: когнітивний аспект. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. 2018. Вип. 32 (1). С. 203–205.

11. Рожков Ю.Г. Репрезентація ветеринарної термінології в англійській мові. Стратегії інтеріоризації змісту професійної підготовки майбутніх філологів: теорія і практика: колективна монографія / За ред. проф. О. В. Малихіна. Ч. 1. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. С. 372–399.

12. Cherepovska, T., Binkevich, O. Morphological peculiarities of veterinary terminology in the context of teaching English for specific purposes. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». 2019. Вип. 5 (73), 310–312.

13. Karbovnik I. V. Latin clinical veterinary terminology: word-formation,

lexical-semantic and syntactic aspects. Науковий вісник ЛНУВМБ імені С. З. Ґжицького. 2018. том 20. № 86. С. 161–166.

14. Nemova T. V., Lychuk M. I. Clinical veterinary terminology. *International Philological Journal*. Vol. 13 (2), 2022, pp. 5-14. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/philolog2022.02.001>

15. Rozhkov Y. Linguistic representation of the feature category in the English clinical veterinary terminology. *Cogito – Multidisciplinary Research Journal*, 2022. Vol. XIV, no. 1/March, Pp.188-203.

16. Syrotina O., Rozhkov H., Lashkul V. Semantic phenomena in English clinical terminology of veterinary medicine. *Cogito – Multidisciplinary Research Journal*, 2022. Vol. XIV, no.3, Pp. 247-265.

17. Syrotina O. O. Categories of space and time in the English terminology of veterinary medicine. *Studia Humanitatis*. 2020. № 3. P.12-18

18. Syrotina O. O. Representation of the process category in the English clinical veterinary terminology. *Studia Humanitatis*. 2021. № 3. P.24-28.

References

1. Amelina, S. M., Hopak, I. M. (2016). Strukturno-semantychna kharakterystyka anhliiskykh terminiv pidmovy veterynarii u konteksti ukrainomovnoho perekladu [Structural and semantic peculiarities of English terms in the veterinary sublanguage in the context of Ukrainian translation]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriya: Filolohichni nauky* [Scientific Herald of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Series: Philological Sciences], vol. 248, 156-161.

2. Vakulyk, I. I. (2013). Suchasni veterynarno-medychni terminy yak prezentanty anatomichnoyi nomenklatury [Modern veterinary medical terms as presenters of anatomical nomenclature]. *Philological Studies: Scientific Bulletin of Kryvyi Rih State Pedagogical University, Kryvyi Rih*. No. 9, 66-73. *Філологічні студії. Кривий Ріг*: (9), 66-73.

3. Ganych, D. I., Oliynyk I. S. (1985) *Slovyk linhvistychnykh terminiv* [Dictionary of linguistic terms.]. Kyiv: Vyshcha shkola, 359 p.

4. Zahnitko, A. (2020) *Suchasnyy linhvistychnyy slovyk* [Modern Linguistic Dictionary]. Vinnytsya : Tvory, 920 p.

5. Nevidoms'ka, L. M. (1999). *Deryvatsiya ta yiyi osnovni vydy*. *Ukrayinoznnavchi studiyyi* [Derivation and its main types. Ukrainian studies]. *Naukovo-teoretychnyy zhurnal Instytutu ukrayinoznnavstva pry Prykarpat's'komu universyteti im. V. Stefanyka* [Ukrainian Studies is a scientific and theoretical journal of the Institute of Ukrainian Studies at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University]. №1. P. 26-40.

6. Nedosekov, V. V., Lytvyn V. P., Polishchuk, V. V., Melnyk, V. V., Gomzykov, O. M., Martyniuk, O. G. (2014). *Slovyk epizootologichnykh terminiv* [Dictionary of epizootological terms]. Kyiv : VAT "Ryabina". 90 p.

7. Nemova, T. V., Lychuk, M. I. (2020). Features of formation and translation of terminology of clinical veterinary hematology «International journal of philology». Vol. 11 (3), Pp.73-81. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/philolog2020.03.012>

8. Rozhkov, Yu. H. (2017). *Linhvokonityvnyi pidkhid do vyvchennia terminolohii veterynarnoi medytsyny* [Linguocognitive approach to the study of veterinary terminology]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»: seriia «Filolohiia»* [Scientific Notes of Ostroh Academy National University: Philology Series], no 66, 75–76.

9. Rozhkov, Yu. H. (2021). *Verbalization of Animal Diseases in English: Linguocognitive and Structural-Semantic Aspects*. Dissertation for a Doctor of Philosophy in Philology degree: specialty - 035 Philology. Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, 224.

10. Rozhkov, Yu. H. (2018). Terminology of veterinary medicine: cognitive aspect. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Philological series*. Vol. 32 (1). P. 203-205.

11. Rozhkov, Y. G. (2018). Representation of veterinary terminology in English. Strategies for internalizing the content of professional training of future philologists: theory and practice: a collective monograph / Ed. Prof. O. V. Malikhina. Part 1. Kyiv: CP "COMPRINT", P. 372-399.

12. Cherepovska, T., Binkevych, O. (2019). Morphological peculiarities of veterinary terminology in the context of teaching English for specific purposes. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriya «Filologiya»* [Scientific

Notes of Ostroh Academy National University: Philology Series], no. 5 (73), 310–312.

13. Karbovnik, I. V. (2018). Latin clinical veterinary terminology: word-formation, lexical-semantic and syntactic aspects. *Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho* [Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj], vol. 20, no 86, 161–166.

14. Nemova, T. V., Lychuk, M. I. (2022). Clinical veterinary terminology. *International Philological Journal*. Vol. 13 (2), pp. 5-14. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/philolog.2022.02.001>

15. Rozhkov, Y. (2022). Linguistic representation of the feature category in the

English clinical veterinary terminology. *Cogito – Multidisciplinary Research Journal*. Vol. XIV, no. 1/March, Pp.188-203.

16. Syrotina, O., Rozhkov, H., Lashkul, V. (2022). Semantic phenomena in English clinical terminology of veterinary medicine. *Cogito – Multidisciplinary Research Journal*. Vol. XIV, no.3, Pp. 247-265.

17. Syrotina, O. O. (2020). Categories of space and time in the English terminology of veterinary medicine. *Studia Humanitatis*. № 3. P.12-18.

18. Syrotina, O. O. (2021). Representation of the process category in the English clinical veterinary terminology. *Studia Humanitatis*. № 3. P. 24-28.

Abstract. *The article characterizes the peculiarities and cognitive potential of suffixal term derivation in the context of veterinary medicine. Linguistic research and description of the formation of the terminological system of veterinary medicine is relevant, since suffixation as a derivational-cognitive and evolutionary mechanism of the language of veterinary medicine is not sufficiently studied by linguistic science. The research material was a sample of lexicographic data recorded in specialized English dictionaries. The main methods used in our research are the method of semantic analysis of terms, lexicographic analysis, methods of classification and systematization, and the method of derivational analysis of terminological units. Various scientific approaches to the definition of the concept of derivation are presented, which is currently being actively studied as an independent linguistic global process and phenomenon in connection with the development of cognitive terminology and the recognition of the creative function of language in the processes of creating new terminological signs. In the derivational system of the language of veterinary medicine, the most popular is suffixation. The characteristic features of the suffixes of the English-language terminological system of veterinary medicine are, firstly, the stability of categorical affiliation, and secondly, the presence of meaning. The examples given by us unequivocally show that suffixes perform the classification function of determining the conceptual affiliation of a particular veterinary term. Processes of suffixal terminological derivation of substantives in veterinary terminology are important cognitive processes of development of the scientific picture of the world and language as a whole. Analysis of the specificity and role of suffixation in term formation shows a number of important aspects. First, there is a tendency to fix certain suffixes according to separate categories of concepts, in connection with which it is possible to single out groups of suffixes that express the categories of person, procedurality, objectivity, properties. Secondly, synonymy and homonymy of suffix formants are observed. Processes of suffix term derivation have a characteristic property that allows to reflect in the cognitive structure of the term its categorical affiliation, that is, the term belongs to a certain conceptual class.*

Key words: *veterinary terminology, derivation, suffixal derivation, categories, cognitive processes, classification.*